

BARN OG MEDIER 2020

Språk- og medievaner

Delrapport 8
September 2020

Innhold

Forord	3
Hovedfunn	3
Hvilket språk brukes mest?.....	5
Barn og unge som bruker mest norsk i sin mediebruk.....	6
Barn og unge som bruker mest engelsk i sin mediebruk	9
Om Barn og medier 2020	12

Forord

For å bidra til et oppdatert kunnskapsgrunnlag om barn og unges medievaner, har Medietilsynet gjennom mange år jevnlig gjennomført landsomfattende kartlegginger både blant de unge selv og foreldre. I Barn og medier 2020 har cirka 3 400 9-18-åringer fra 51 skoler i alle landets fylker deltatt. Respondentene har svart på spørsmål om egen mediebruk og opplevelser knyttet til nett og mobil, dataspill og sosiale medier.

Resultatene fra Barn og medier 2020 blir presentert gjennom flere tematiske delrapporter. Denne åttende delrapporten omhandler barn og unges språkbruk på ulike digitale plattformer. Rapporten svarer blant annet på følgende spørsmål: Hvilket språk brukes mest i dataspill og i sosiale medier? Møter barn og unge mest engelsk eller norsk på Youtube? Er det vanlig at norske barn ser, leser og hører nyheter på norsk?

Hovedfunn

- Vel seks av ti norske barn og unge sier det går mest i engelsk når de ser på Youtube, spiller spill og ser på tv, film eller serie.
- Norsk er det vanligste språket å bruke i sosiale medier. 44 prosent av 9-18-åringene som bruker sosiale medier, sier det brukes *mest norsk* i sosiale medier.
- Når barn og unge skal oppdatere seg på siste nytt, er det derimot klart mest vanlig å lese, høre og se nyheter på norsk. Nesten sju av ti 9-18-åringer som leser, ser eller hører nyheter, sier dette primært foregår på norsk (68 prosent).

Om rapportene

Første delrapport fra Barn og medier 2020 handler om sosiale medier og skadelig innhold på nett, (februar 2020). Den andre delrapporten omhandler kompetanse relatert til kildekritikk og falske nyheter, (februar 2020). Den tredje delrapporten inneholder funn om gaming og pengebruk i dataspill (april 2020).

Den fjerde delrapporten handler om seksuelle kommentarer og nakenbilder, (mai 2020). I den femte delrapporten presenterte Medietilsynet funn om ungdoms erfaringer med porno (mai 2020).

Den sjette delrapporten handler om salg av alkohol og hasj, og planlegging av slåsskamper på nett (juni 2020). Den sjuende delrapporten handler om reklame i sosiale medier (september 2020).

Den siste og niende delrapporten vil handle om barn og unges nyhetsvaner. En samlet rapport med resultatene fra Barn og Medier 2020 blir publisert høsten 2020. Alle Barn og medier-rapportene kan leses og lastes ned på Medietilsynets nettsider.

Parallelt med denne undersøkelsen har Medietilsynet gjennomført en undersøkelse blant cirka 2 000 foreldre med barn fra 1 til 17 år, der de svarer på spørsmål om sine barns mediebruk. Resultatene fra denne undersøkelsen presenteres i en egen rapport høsten 2020.

Medietilsynet har i arbeidet med Barn og medier 2020 fått innspill fra mange sentrale aktører som jobber på barn og medier-feltet, blant andre Kripos, Forbrukertilsynet og Redd Barna. I tillegg har Medietilsynet gjennomført gruppesamtaler med barn og unge i forbindelse med at spørreskjemaet ble utviklet. Tusen takk til alle som har bidratt til årets undersøkelse!

Barn og medier 2020 er finansiert i samarbeid med Kulturdepartementet, Barne- og familiedepartementet, Justis- og beredskapsdepartementet og Kunnskapsdepartementet. Sentio Research har gjennomført undersøkelsen på oppdrag fra Medietilsynet. Medietilsynets prosjektleder har vært Thea Grav Rosenberg.

Medietilsynet håper Barn og medier 2020 bidrar til økt innsikt i viktige aspekter ved barn og unges digitale mediehverdag!

Fredrikstad, 24. september 2020

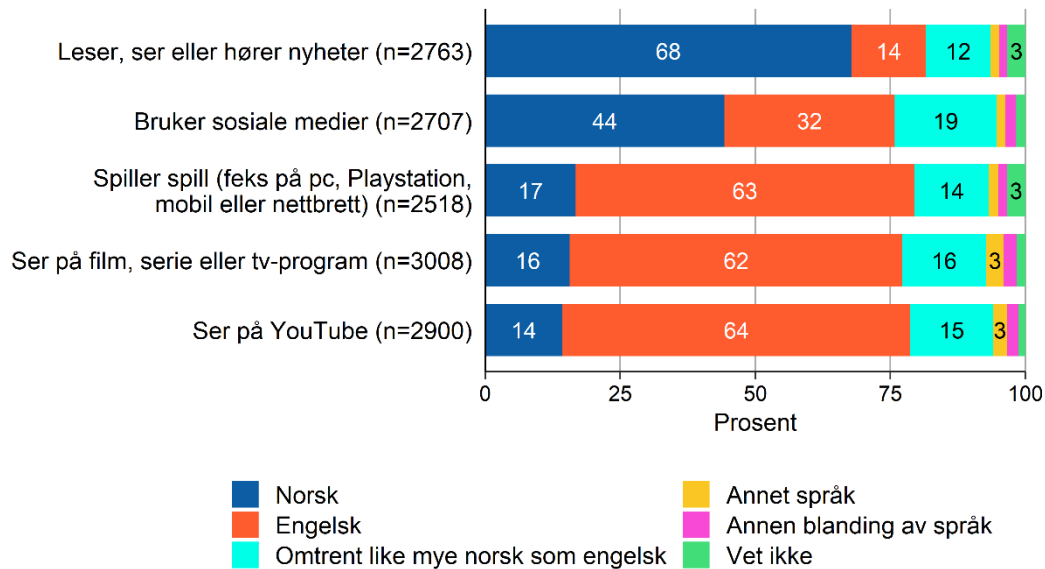
A handwritten signature in black ink, reading "Mari Velsand". The signature is written in a cursive, flowing style.

Mari Velsand
direktør i Medietilsynet

Hvilket språk brukes mest?

Respondentene i undersøkelsen fikk spørsmål om hvilke *språk* som brukes på ulike plattformer de bruker.

Figur 1: *Hvilket språk brukes mest når du ...? Prosentandel 9-18-åringer som gjør de ulike aktivitetene. Kun de som leser/ser/hører nyheter, bruker sosiale medier, spiller spill og ser på Youtube, fikk de respektive spørsmålene om dette. De som har svart «Gjør aldri dette», er kodet ut.*

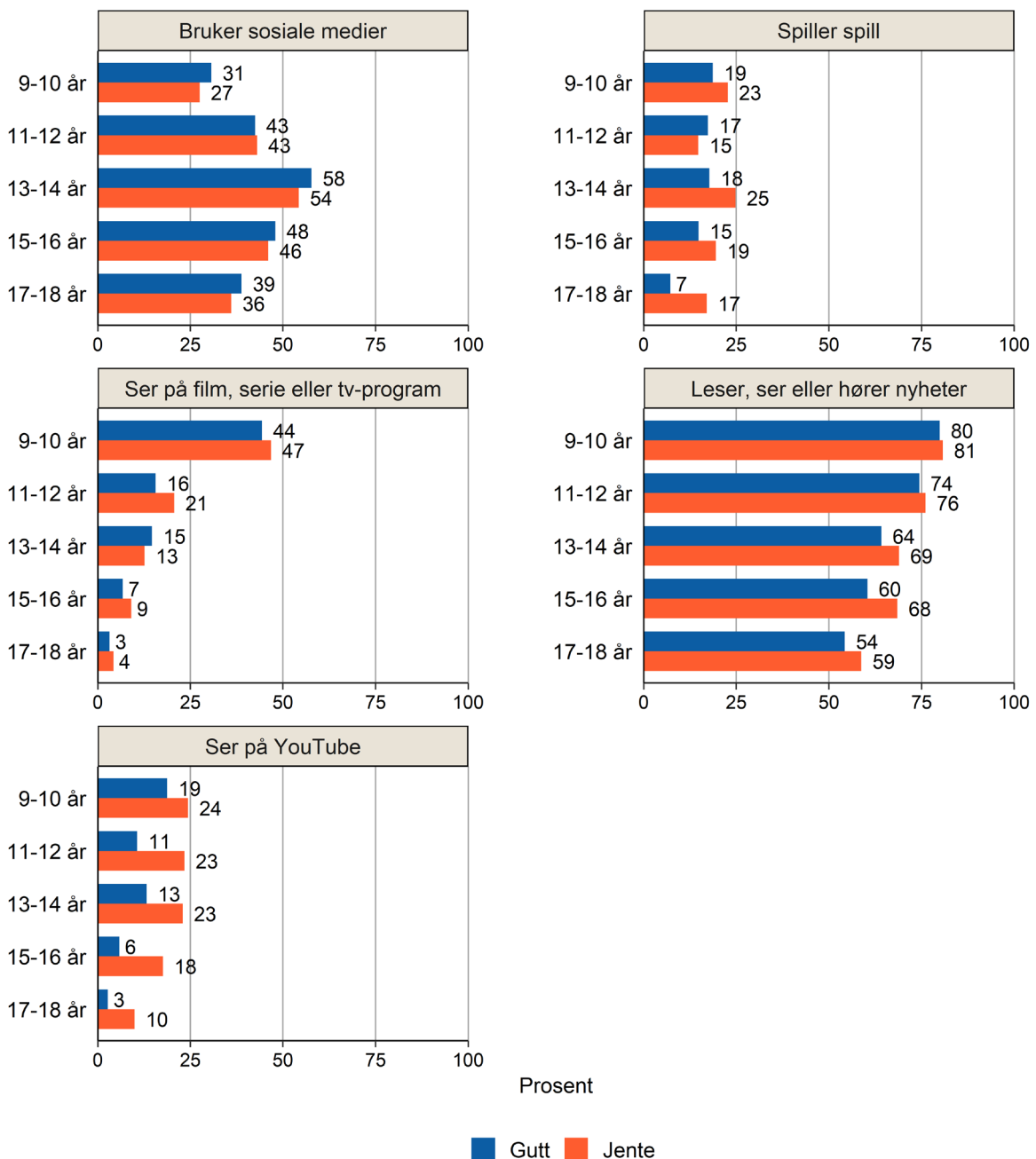
Norsk er det vanligste språket å lese, se eller høre nyheter på; vel to av tre 9-18-åringer (68 prosent) bruker norsk mest når de oppdaterer seg på nyheter. Norsk er også det mest utbredte språket i sosiale medier (44 prosent), men det er også en relativt stor andel av 9-18-åringene som svarer at de bruker mest engelsk i sosiale medier (32 prosent).

Engelsk er det klart vanligste språket å bruke både i spill, på film, serie eller tv-program, samt på Youtube. Drøye seks av ti 9-18-åringer sier det brukes mest engelsk når de ser på Youtube, spiller spill og ser på tv, film eller serie. På disse tre plattformene er det nesten like vanlig at det brukes *omtrent like mye norsk og engelsk*, som at det brukes kun norsk.

Figur 2 viser forskjeller etter barnas kjønn og alder når det gjelder bruk av norsk på ulike plattformer.

Barn og unge som bruker mest norsk i sin mediebruk

Figur 2: Prosentandel gutter og jenter i ulike aldersgrupper som sier de bruker mest norsk når de gjør ulike aktiviteter.

Sosiale medier

44 prosent av 9-18-åringene som bruker sosiale medier¹ sier de bruker *mest norsk* når de bruker sosiale medier.

- Andelen som bruker mest norsk i sosiale medier, er høyest blant 13-14-åringene (56 prosent), og lavest blant 9-10- og 17-18-åringene (henholdsvis 29 og 37 prosent). En

¹ 9-18-åringene som bruker Snapchat, Instagram, TikTok eller Facebook, eller har egen bruker på Youtube.

relativt stor andel av 9-10-åringene er *usikre* på hvilket språk som brukes mest i sosiale medier (7 prosent).

- Gutter i 13-14-årsalderen bruker mest norsk på sosiale medier (58 prosent), mens jentene i 9-10-årsalderen og 17-18-årsalderen rapporterer om minst norskbruk i sosiale medier (27-36 prosent).

Spill

17 prosent av 9-18-åringene som spiller spill, bruker mest norsk når de spiller.

- En litt høyere andel jenter enn gutter bruker mest norsk når de spiller (19 mot 15 prosent), og kjønnsforskjellen er størst blant jenter og gutter i 13-14-årsalderen (25 mot 18 prosent) og i 17-18-årsalderen (17 mot 7 prosent). Mange av de eldste jentene er imidlertid usikre på hvilket språk som brukes mest i spill (9 prosent).
- Andelen som bruker mest norsk når de spiller spill, avtar med alder og er lavest blant 17-18-åringene (11 prosent), spesielt blant guttene (7 prosent).

Film, serier eller Tv-program

Norsk er et relativt lite utbredt språk på tv; 16 prosent sier det brukes mest norsk når de ser på film, serier eller tv-program.

- Andelen som sier det brukes mest norsk når de ser på tv/serier/film, avtar betydelig med alder: fra 45 prosent av 9-10-åringene til kun fire prosent av 17-18-åringene.
- Det er gjennomgående små kjønnsforskjeller, men den største forskjellen mellom jenter og gutter er i 11-12-årsalderen, hvor henholdsvis 21 og 16 prosent bruker mest norsk når de ser på serier, film eller tv.

Nyheter

Nesten sju av ti 9-18-åringene som leser, ser eller hører nyheter, sier dette primært foregår på norsk (68 prosent).

- Andelen som bruker mest norsk når de oppdaterer seg på nyheter, er gjennomgående litt høyere blant jenter enn gutter (70 mot 66 prosent), og kjønnsforskjellen er størst blant 15-16-åringene (68 mot 60 prosent).
- Andelen som leser, ser eller hører nyheter mest på norsk, avtar betydelig med alder: 80 prosent av 9-10-åringene gjør dette, mot 56 prosent av 17-18-åringene (59 prosent av jentene; 54 prosent av guttene).

Youtube

Norsk er et relativt lite utbredt språk på Youtube. 14 prosent av 9-18-åringene som bruker Youtube, sier det brukes mest norsk når de bruker denne kanalen.

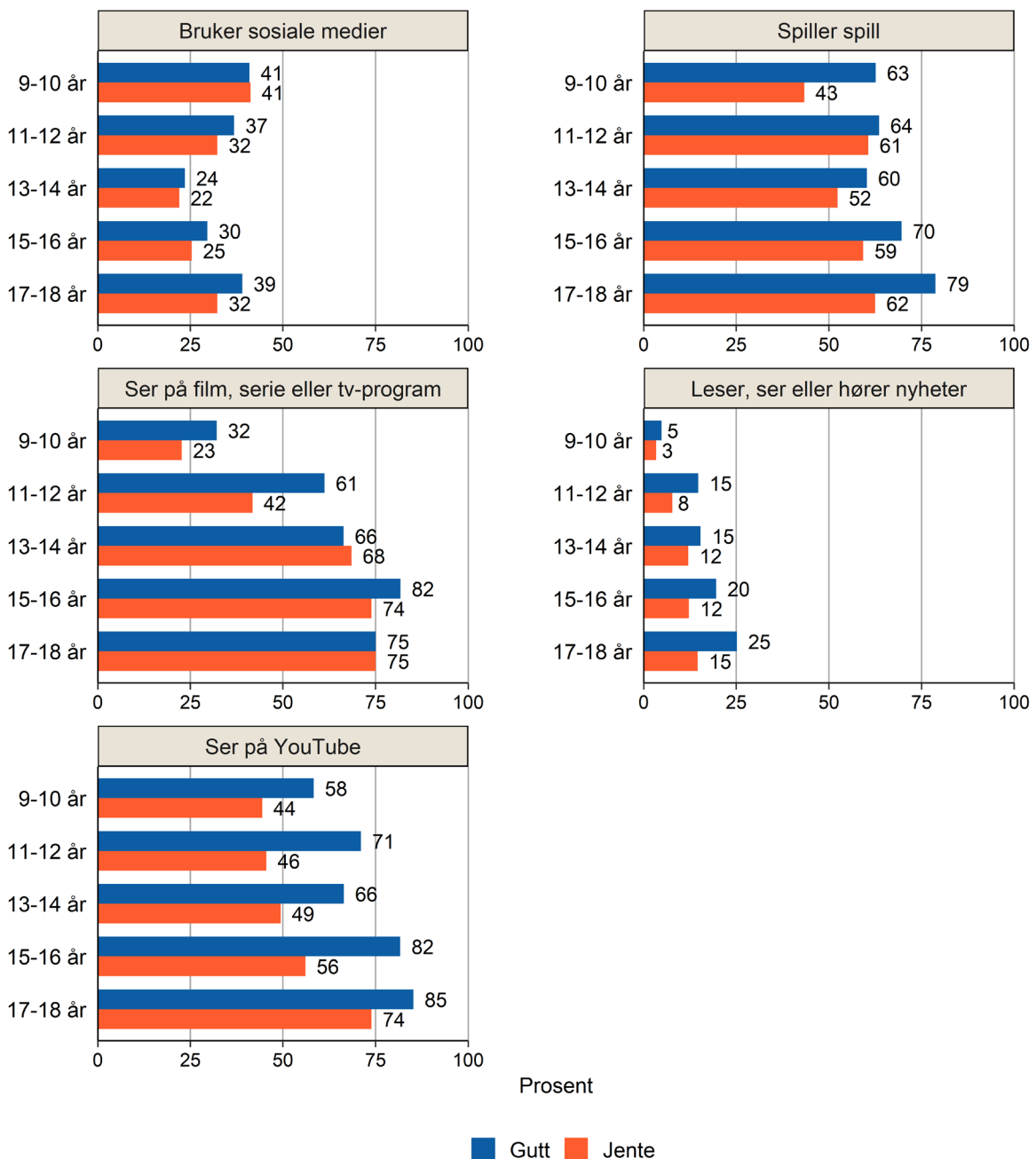
- Flere jenter enn gutter som bruker Youtube, sier det brukes mest norsk når de ser på Youtube (19 mot 10 prosent). Kjønnsforskjellen gjelder alle aldre, men er størst for 11-12-åringene og 15-16-åringene (forskjeller på 12 prosentpoeng i andelen som bruker norsk på Youtube).
- De yngre barna bruker betydelig mer norsk på Youtube enn de eldre. Andelen som sier det brukes mest norsk når de ser på Youtube, avtar fra 21 prosent blant 9-10-åringene til 6 prosent blant 17-18-åringene.

Figur 3 viser andelen gutter og jenter i ulike aldersgrupper som sier det brukes mest *engelsk* når de gjør ulike aktiviteter.

Barn og unge som bruker mest engelsk i sin mediebruk

Figur 3: Prosentandel gutter og jenter i ulike aldersgrupper som sier det brukes mest engelsk når de gjør ulike aktiviteter.

Sosiale medier

Engelsk er et nokså vanlig språk å bruke på sosiale medier; 32 prosent av 9-18-åringene som bruker sosiale medier, sier det brukes mest engelsk der.

- Gutter svarer i litt større grad enn jenter at det brukes mest engelsk når de bruker sosiale medier (34 mot 29 prosent). Kjønnsforskjellen er størst blant 17-18-åringene, hvor henholdsvis 39 og 32 prosent av guttene og jentene bruker mest engelsk.

- 9-10-åringene og 17-18-åringene sier i størst grad at det brukes mest engelsk i sosiale medier (henholdsvis 41 og 36 prosent). Dette samsvarer med at disse aldersgruppene rapporterer om mindre bruk av norsk enn andre aldersgrupper.

Spill

Vel seks av ti 9-18-åringene som spiller spill (63 prosent), sier det brukes mest engelsk når de spiller.

- Flere gutter enn jenter sier det brukes mest engelsk i spill (67 mot 57 prosent). Kjønnsforskjellen er størst blant de aller yngste og aller eldste barna.
- Andelen som bruker mest engelsk i spill, øker med barnas alder. 54 prosent av 9-10-åringene bruker mest engelsk i spill, mens 73 prosent av 17-18-åringene gjør det samme. Dette samsvarer med mønsteret som viser at andelen som bruker mest norsk, avtar med alder.

Film, serie eller tv

62 prosent av 9-18-åringene sier det brukes mest engelsk når de ser på film, serier eller tv-program.

- 65 prosent av guttene, mot 58 prosent av jentene, ser hovedsakelig engelske filmer, serier eller tv-programmer. Kjønnsforskjellen er størst blant barn under 13 år, og spesielt blant 11-12-åringene, hvor henholdsvis 61 og 42 prosent av guttene og jentene i hovedsak ser engelsk.
- Andelen som sier det brukes mest engelsk når de ser på tv/serier/film, øker betydelig med alder, fra 28 prosent av 9-10-åringene til henholdsvis 78 og 75 prosent av 15-16- og 17-18-åringene. Dette samsvarer med at andelen som ser mest film, serier og tv på *norsk*, avtar med alder.

Nyheter

Det er relativt lite utbredt å lese, se eller høre nyheter på engelsk, og kun 14 prosent av 9-18-åringene gjør dette.

- En større andel gutter ser engelske nyheter enn jenter (17 mot 11 prosent). Kjønnforskjellen er størst blant ungdom i 17-18-årsalderen (henholdsvis 25 prosent av guttene mot 15 prosent av jentene).
- Andelen som leser, ser eller hører nyheter mest på engelsk, øker betydelig med alder: Kun fire prosent av 9-10-åringene gjør dette, mot 20 prosent av 17-18-åringene. Motsatt avtar andelen som ser nyheter mest på norsk med alder, som tidligere vist.

Youtube

Engelsk er et utbredt språk på Youtube. 64 prosent av 9-18-åringene som bruker Youtube, sier det brukes mest engelsk der.

- En betydelig høyere andel gutter enn jenter som bruker Youtube, sier det brukes mest engelsk der (73 mot 55 prosent). Kjønnforskjellen er stor i alle aldersgrupper, men er størst blant 11-12-åringene og 15-16-åringene (forskjeller på cirka. 25 prosentpoeng i andelen som bruker engelsk på Youtube). Motsatt rapporterer en større andel jenter enn gutter om at de bruker mest *norsk* på Youtube, som tidligere vist.
- De eldre barna bruker betydelig mer engelsk på Youtube enn de yngre. Andelen som sier det brukes mest engelsk når de ser på Youtube, øker fra 52 prosent blant 9-10-åringene, til 80 prosent blant 17-18-åringene, og er aller størst blant de eldste guttene (85 prosent).

Om Barn og medier 2020

- 3 395 barn og unge i alderen 9-18 år har deltatt i Barn og medier 2020.
- Respondentene har svart på undersøkelsen via et nettbasert spørreskjema i en skoletime.
- Barn og unge på 51 skoler over hele landet har deltatt i årets undersøkelse. Det er god representasjon i alle alderstrinn. Alle fylker er representert og det sikrer god geografisk spredning i årets datamateriale.
- Feltperiode: desember 2019 til januar 2020.
- I analysen er utvalget vektet mot befolkningstall for alderen 9-18 år hentet fra Statistisk sentralbyrå (SSB), og etter kjønn, alder og landsdel slik at fordelingen er identisk med befolkningssammensetningen for de aktuelle gruppene. Feilmarginen varierer med 1–1,7 prosentpoeng for totalltallene.
- Høsten 2019 gjennomførte Medietilsynet gruppeintervjuer med barn og unge i alderen 9-17 år for å få innspill til nye og relevante spørsmål til Barn og medier 2020. Barna fortalte blant annet hva de pleier å gjøre og se på nett, og hva de mente Medietilsynet burde prioritere å kartlegge i årets undersøkelse.
- I arbeidet med å utforme spørsmål, har Medietilsynet også sett på andre relevante studier om barns digitale hverdag, som for eksempel EU Kids Online, Ungar & Medier (Sverige), SIFO-studier om barn og unge i sosiale medier og Ungdata.
- Barn og medier 2020 er gjennomført av Sentio Research Norge på oppdrag fra Medietilsynet. Medietilsynet er faglig ansvarlig for undersøkelsen både når det gjelder spørsmål og spørsmålsutforming, metode, gjennomføring og rapportering.

Ansvarlig utgiver: Medietilsynet
ISBN 978-82-91977-99-7

Kontakt

www.medietilsynet.no

www.facebook.com/medietilsynet

www.twitter.com/medietilsynet

post@medietilsynet.no